

Themen-Vorschläge für Diplom- und Bak-Arbeiten

Fialová (2022)

Thema, die eher für Diplomarbeit (D), Bak-Arbeit (B) geeignet sind, wobei grundsätzlich beide Möglichkeiten offen sind, es hängt von der Art der Bearbeitung ab

1. Schwerpunkt „deutschmährische/deutschböhmische/Prager deutsche Literatur. Deutschjüdische Literatur“ (relativ unbekannte Autoren ohne Sekundärliteratur – erfordert womöglich Feldforschung (Archive udg.), erster Schritt: LDA, Datenbank

Die mährischen Zionisten (einzelne Monographien) (Dipl, möglich auch als Diss.)

Berthold Feiwel (D)

Marcel Meir Faerber(D)

Otto Abeles (D)

Josef Wechsberg (D)

Adolf Donath (D)

Oskar Donath (D)

Siegfried Werner (D)

Weitere deutschjüdische Autoren aus Mähren (einzelne Monographien) (Dipl, möglich auch als Diss.)

Hermann Reckendorf (1825-1875) – wissenschaftliche Judaistik aber auch hist. Romane (D)

Josef Körner – der Kontrahent August Sauer an der Prager Germanistik (D)

Ernst Schafer (Promotor jüdisch-christlicher Verständigung, Filmemacher) (D)

Themengebunden:

- Hieronymus Lorms „jüdische Romane“, *Ein Zögling des Jahres 1848* (1855), *Memoiren einer Wiener Jüdin* (1880) (B)

- Meir Marcel Faerber: *Auf der Flucht erschossen* (Drama vergleichbar mit Karel Čapeks kritischen Werken) (B)

- Der italienische Faschismus in der deutschen Literatur (Thomas Mann: *Mario und der Zauberer*, Hermann Grab: *Advokatenkanzlei*) (B)

- Das Bild Ägyptens bei deutschmährischen Autoren (Alois Musil, M. Lichnowski, M. Stona) (D)

- Die Figur des Lehrers in ausgewählten deutschmährischen Romanen (D)

- Max Brods Interpretation Heinrich Heines (M. Brod: *Heine*), Johannes Reuchlins (M. Brod: *Johannes Reuchlin und sein Kampf*) (B)

- Josef Samuel Tauber als Vorläufer der „magischen“ Prager deutschen Literatur (*Die letzten Juden – Verschollene Ghetto-Märchen*, 1853, *Rabbi Bezalel*, *Sippurim*) (B)

- Fritz Mauthners „jüdische Romane“ (*Berlin W*, *Der letzte Ahasver* u.a.) (B)

- Der Weg zur Assimilation: Vergleich Jakob Loewenberg: *Die Geschichte eines deutschen Juden* (1906), Jakob Wassermann: *Mein Weg als Deutscher und Jude* (19xx) (B)

- Spinoza als literarische Figur (Berthold Auerbach: *Spinoza* (1837), E.Q. Kolbenheyer: *Spinoza*) (B)

- Die Marranen als literarisches Thema (Phoebus Philippson, Max Zweig) (D)

2. Schwerpunkt Romantik und Romantik aus Böhmen und Mähren

- Karl Spindler: Historische Romanschreibung der Spätromantik (D)

- Mährische Romantiker

Christian Freiherr von Zedlitz (D)

Christian Wiese (D)
Franz von Canaval (D)
Josef Leonhard Knoll (D)

- Franz Spunda als Nachfolger E.T.A Hoffmanns?

3. Schwerpunkt Geschichte der Übersetzungen

- německá díla v (opakovaných) českých překladech

* žánr (epika, drama, lyrika? Nutno se rozhodnout)

* nejméně 2 různé překlady téhož textu nebo různých děl jednoho autora od různých překladatelů: doba vzniku, funkce, působení na další vývoj české literatury či čtenářského zájmu, osoba překladatele, sekundární texty: teorie, úvody/doslovy, recenze

* srovnání textů překladů s originálem (ne nutně celých, stačí ukázky, aby bylo jasno, jakým způsobem kdo překládá. Jen u lyriky celé)

* výběr: autoři, kteří byli do češtiny opakovaně překládáni už ve starší době (do 1900):

Altenberg, Brentano, G.A. Berger, Chamisso, Dehmel, Eichendorff, Fouque, Freiligrath, Freytag, Fulda, Gellert, Gerstäcker, Gessner, Gleim, Goethe, Grimm, Hauff, Hauptmann, Hebbel, Hebel, Heine, Herder, Herwegh, Heyse, Höltz, Hoffmann, Holz, Hopp, Jean Paul, Keller, Kerner, Kleist, Klopstock, Körner, Lenau, Lessing, Liliencron, Ludwig, May, Meyer, Mörike, Musäus, Nietzsche, Novalis, Rilke, Rosegger, Sacher-Masoch, Schiller, Schlaf, Spindler, Schnitzler, Sudermann, Tieck, Uhland, Richard Wagner, Zschokke,

* výběr: modernější autoři, kteří byli překládáni opakovaně v různých dobách: Ö von Horváth, Josef Roth, Thomas Mann, Heinrich Mann, Robert Musil, Feuchtwanger, Remarque, Dürrenmatt, Frisch, Grass, Fallada, Handke, Jelinek, Hesse, atd. atd. (výběr možno rozšířit vlastní rešerší)

* podkapitola: překládání německé literatury z Čech a Moravy (Castelli, Ebert, Ebner-Eschenbach, M. Hartmann, Herlossohn, Kapper, Kopert, Lorm, Langmann, Marsano, Mauthner, Meinert, Alfred Meissner, August Gottlieb Meissner, Messner, Anton Müller, Polt, Proschko, Rank, Saar, Salus, Slanar, Spiess, Stifter, Suttner, Teweles, Vacano, Spunda, Wenzig, Karoline Woltmann, Härtling, Kafka, Werfel, Brod, Moníková, Rainerová...)

* překlady židovských autorů (Hartmann, Kapper, Kompert, Lorm, Fanny Lewand, Mendelssohn...)

* překlady textů jedné epochy: romantika, biedermeier, naturalismus, expresionismus, dada, avantgardy, konkrétní poezie...

Pokud možno úplný soupis, kdo/co, kdy/v kterém desetiletí bylo překládáno, jak to ovlivnilo obraz epochy u českých čtenářů

* překlady speciálního žánru:

- vídeňské lidové divadlo/fraška (Hopp, Nestroy, Raimund, Schickaneder...)

- triviální pozdně romantické drama (Iffland, Kotzebue, Lortzing...)

- triviální román (Marlitt, Camillo Walzel, Karl May...)

- dětská literatura (Christoph von Schmidt, Michael Ende, Härtling, Markus Hertz...)

- pohádky

- sci-fi a fantasy

- literatura NDR

* současná literatura

* nakladatelská praxe: historicky (česká nakladatelství 19. a počátku 20. století specializovaná na světovou literaturu) či současně (nakladatelský profil dnešních vydavatelských domů, způsob, jak vybírají překladovou literaturu...)

- velcí čeští překladatelé německé literatury (monografie a kritické zhodnocení vybraných překladů - B/D)

* Namátkový výběr: Vrchlický, O. Fischer, F. Babler, P. Eisner, L. Kundera, Puchmajer, V.R. Kramerius, Prokop Šedivý, V. Thám, J.N. Štěpánek, V.A. Svoboda, V. Nejedlý, V.B. Nebeský, P.J. Šafařík, Jungmann, J.K. Tyl, K. Sezima, J.J. Kolár, V. Hanka, Dostál-Lutinov, J.J. Karásek, F.A. Borovský, A. Hayduk, J. Malý, F. Kvapil, J. Kvapil, F.R. Volák, V. Filípek, Šimáček, Kratina, K.B. Štorch, J. Pšenička, S.K. Neumann

* současní překladatelé z němčiny: Stromšík, Karlach, Malý, Novotný, Pátková, Topolská...
(viz portál Goethe-Institut)

- česká literatura v německých překladech

* viz Ladislav Nezdařil: Česká poezie v německých překladech. Academia, Praha, 1985.

Sleduje dobu do začátku 20. století – možno navázat dobou novější

* pražští (a moravští) němečtí básníci jako překladatelé české poezie

* pražští (a moravští) němečtí básníci jako překladatelé světové literatury

Např. Ernst Wolfgang **Freissler**: Joseph Conrad;

Leo **Greiner**: Übersetzungen aus dem Chinesischen: Chinesische Abende. Novellen und Geschichten, 1913 + aus dem Mittelhochdeutsch: Altdeutsche Novellen, 1912 + Paul Verlaine: Gesammelte Werke, 1922.

Heinrich **Herbatschek**: Masaryk ins Deutsche: *Die Ideale der Humanität*, 1902. J.S. Machar

Oskar **Rosenfeld**: aus dem jiddischen Sholem Aleichem, Asch, Reisen, Perez;

Alexander **Sacher-Masoch**: aus dem Ungarischen,

Schaikal: Mérimé, Flaubert, Shakespeare, Duhamel, Barbey de Aureville;

Schick: Nachdichtungen der Chansons Aristide Bruants;

Stauf von der March,

Paul Zifferer: Uebersetz. Ins Dt. Und Franzoesische, z.B. Flaubert

* současný stav (poslední 3-4 desetiletí);

- velcí němečtí překladatelé (světové literatury)

Luther, Georg Wenzky, Gottsched, J.J. Bodmer, Lessing, Voss, Bode, Griess, Kannegiesser, Schleiermacher, Herder, A.W. Schlegel, Tieck, W. Humboldt, Eichendorff, Schiller, Rueckert, Zschokke, Freiligrath, Nietzsche, Rilke, George, Borchardt, Curt Meyer-Clason, Walter Widmer, Stefan Hermlin, Burkhard Kröber, Karl Dedecius, Klaus Staemmler, Heinrich und Annemarie Böll atd. atd.

Odkazy:

Portál Goethe-Institut: <http://www.goethe.de/ins/cz/prj/lit/csindex.htm>

Zde soupisy překladů současné německé literatury

<http://www.svkos.cz/informace-o-knihovne/knihovni-fond/clanek/nemecky-psana-proza-v-originale-a-ceskem-prekladu/>

katalog národní knihovny: http://aleph22.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=nkck

(možno zadat do vyhledávače kteréhokoli vybraného autora a podívat se, co od něj existuje
česky: NK by to vše měla mít)